

NIEUWSBRIEF

Jeannette Noëlhuis

Catholic Worker
Amsterdam

Jaargang 25 • Nr. 1

25 jaar Matteüs 25
Vier dat met ons mee!

GEEF HET NOËLHUIS HET NOËLHUIS CADEAU!

CATHOLIC WORKER

Het Jeannette Noëlhuis is een leefgemeenschap in Amsterdam Zuidoost. Onze levensstijl is gebaseerd op eenvoud, gastvrijheid, gebed en directe actie voor een betere samenleving. De gemeenschap is ontstaan vanuit de Catholic Workerbeweging in de Verenigde Staten.

De Catholic Worker is een beweging van radicale christenen en is pacifistisch en anarchistisch ingesteld: onze loyaliteit aan het Koninkrijk van God is groter dan onze loyaliteit aan het Koninkrijk der Nederlanden. Ons streven is om het evangelie handen en voeten te geven door vreedzame getuigenissen op plekken waar het wringt en door concrete hulp aan de armsten.

In het evangelie van Matteüs (hoofdstuk 25) zegt Jezus: "Al wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders en zusters, hebben jullie voor Mij gedaan". Tot de onaanzienlijksten anno 2013 horen ook de mensen in onze samenleving die wij het stempel 'illegaal' opdrukken. Daarom leven we samen met elf tot achttien mensen zonder papieren (afhankelijk van het aantal kinderen dat bij ons woont), die soms nog wel en soms ook niet uitzicht hebben op een verblijfsvergunning. We (proberen te!) delen wat we hebben met anderen die minder hebben. We vragen geen salaris voor wat we doen, maar ontvangen wel kost en inwoning.

In de kerngroep werken christenanarchisten en democraten, vegetariërs en vleeseters, hardcore protestanten en Latijn prevelende katholieken, jong en iets minder jong, man en vrouw, samen onder één dak. De Catholic Workerbeweging heeft geen partijprogramma of hoofdkantoor. Ieder binnen de beweging zoekt steeds opnieuw naar nieuwe en oude antwoorden op de vragen van de tijd. We zien het als een persoonlijke taak van ieder om te helpen wanneer iemand in nood is. We maken geen aanspraak op overheidsgeld. Dankzij de steun van veel mensen, engelen en heiligen en Gods erbarmen kan deze gemeenschap bloeien.

Margriet Bos, Mattias Brand, Frits ter Kuile, Farina Maletz

INHOUD

- 3 Woord vooraf
- 4 Huisnieuws – door Margriet
- 7 Bedelnap
- 8 25 jaar Jeannette Noëlhuis – door Gerard Moorman
- 12 Ieder mens is een icoon van God – door Mattias
- 14 Een bloemetjeshoes, onbevleete ontvangenis en vingerverf – door Farina
- 18 Wie zwijgt, stemt toe – door Frits
- 21 Geef het Noëlhuis het Noëlhuis cadeau!
- 22 Heilige Dorothy Day? – door Gerard Moorman
- 25 Ontmoetingen in Rwanda – door Geeske Hovingh
- 27 Agenda
- 28 Boekbespreking: Religie voor Atheïsten – door Mattias
- 30 De Occupy-beweging van de ‘Onzichtbaren’
– door Sophie Hinger
- 32 Wakes her en der

WOORD VOORAF

25 jaar Matteüs 25 in de praktijk

Al 25 jaar is het Noëlhuis een toevluchtshaven voor ongedocumenteerde migranten. Voor korte of langere tijd wonen zij bij ons en delen we de maaltijd en het leven. Natuurlijk kijken wij in deze nieuwsbrief terug naar de afgelopen 25 jaar. Maar we dromen ook over de komende jaren. Wat valt er te verwachten? Stijgende huren, strafbaarstelling van illegaliteit of juist een menslievend nieuw beleid?

We nodigen u uit om dit jubileum met ons te komen vieren op 22 juni (zie pagina 21) en we willen u ook alvast laten delen in onze plannen om het ‘middenschip’ van het Noëlhuis te kopen. Tot het niet meer nodig is, kiezen wij voor solidariteit met de gemarginaliseerden van onze samenleving.

Huisnieuws

Komend uit een groot gezin is de drukte van het Noëlhuis voor mij als een warme deken. Bij thuiskomst tref ik bijna altijd wel een huisgenoot in de keuken of elders in huis om een praatje mee te maken, je dag aan te vertellen of juist zijn of haar verhaal te horen. Wanneer ik een huisgenote aanmoedig toch vooral buiten te gaan zitten om van de zon te genieten, staat ze erop mij te helpen met boontjes doppen en zo zit ik al keuvelend weer even in Afrika, waar ik eind 2012 op bezoek was.

- door Margriet

Iets anders dat me een flashback gaf naar mijn maand in Afrika was toen ik 's avonds hoorde over de eerste dag dat er in de tuin gewerkt was. Na maanden wachten op groen licht van een fonds en het einde van de winter was het ineens zover: er werd gewerkt aan de tuin! De vervuilde grond werd afgegraven, vruchtbare aarde aangebracht en er kwamen kunstig gelegde tegelpaadjes tussen de bedden. Toen de tuin klaar was, ging Siska met jeukende handen aan de slag en Sandrine, Rosita en Ania hielpen die eerste middag in de tuin en waren er enthousiast over om zo samen buiten bezig te zijn.

Ik mocht een paar keer helpen op het land in Rwanda. De voldoening die het gaf om samen met anderen in een rustig tempo een boel fysiek werk te ver-

zetten wens ik onszelf ook toe in deze tuin. Ik hoop en verwacht dat de tuin een echte verrijking van het samen wonen kan zijn waar we allemaal aan kunnen meedoen. Een plek waar huisgenoten naar toe kunnen, vlakbij huis even bezig kunnen zijn en waar we allemaal de vruchten van kunnen plukken; verse groenten en kruiden die we samen hebben verbouwd.

Caleb was ook heel blij met de 'oogst' van een kamertje in de buurt van zijn kinderen. Hij is betrokken vader en pendelde voortdurend heen en weer om hen te helpen met hun schoolwerk, zwemlessen en wat dies meer zij. Tot zijn en onze grote vreugde ontving hij kort daarop zijn papieren en kan hij nu nog meer voor zijn kinderen betekenen. We namen ook afscheid van onze Somalische huisgenoot Mohammed. Hij vertrok vanaf Schiphol om de korte overstek naar zijn familie in Engeland te maken. Deze overstek maken wij zonder nadenken, maar hij had maanden moeten wachten tot hij mocht.

Mohammed kon een nieuw bestaan gaan opbouwen maar we hebben de afgelopen tijd vanaf de zijlijn ook meegeleefd met de Vluchtkerk, waar een grote groep vluchtelingen aandacht vroeg voor hun gecompliceerde situatie waar geen eenvoudige oplossing voor leek te zijn. Er bestaat grote overlap tussen de mensen die wij als huisgenoten mogen hebben en hen. Mattias heeft hen onder andere op kerstavond bezocht en een deel van onze uitgebreidere gemeenschap deed mee met hun demonstratie.

Gebroken mensen

Op een avond wordt er aangebeld, de politie staat voor de deur met een vrouw op sokken en haar 2-jarige dochtertje op de arm. Ze hadden haar begeleid vanuit het zuiden van het land om haar veilig bij ons te brengen nadat ze uit een erg nare situatie was ontsnapt. En zo zaten wij ineens middenin de kinderbescherming, overleg met advocaten en geharrewar met *translate.google* om onszelf bij haar verstaanbaar te maken aangezien haar Nederlands nog niet zo goed is. Dat hoort ook bij de gastvrijheid die we willen bieden al is het niet ons uitgangspunt om zo intensief huisgenoten te begeleiden. Meestal zorgen de mensen die voor iemand om onderdak vragen voor het onderhouden van de contacten met advocaat, IND en hulpverlening terwijl wij gastvrijheid verlenen. Het stelt ons voor de vraag hoeveel we bereid zijn te doen voor onze naaste en hoeveel geduld we op kunnen brengen in bijvoorbeeld lastige communicatie.

Zoals overal waar mensen samen zijn, merk je op den duur dat ook wij een verzameling gebroken mensen zijn die het samen probeert te redden. Dit samenwonen gaat niet zonder miscommunicaties, kleine strubbelingen en me-

ningsverschillen. Het samen delen van wat er is zorgt regelmatig voor opmerkingen bij de wekelijkse vergadering. Zo vraagt een huisgenoot al weken waar zijn groene kop is gebleven die hij een keer per ongeluk in de keuken had laten staan en zeur ik standaard over was in het washok dat niet wordt opgeruimd en wasmanden die niet goed worden gebruikt of fruit dat lijkt te verdampen zodra het gekocht is.

Retraite

We zijn als gemeenschap enorm druk geweest met de voorbereidingen voor de

symbolische ‘opening’ van het nieuwe gevang op Schiphol. In dit gebouw worden ook mensen zonder papieren vastgehouden. We organiseerden dit als Catholic Worker Amsterdam met de kerken van de Haarlemmermeer, Time To Turn en gesteund door Amnesty International. Het was een erg geslaagde dag met honderden mensen die meeliepen met de Mars van de Gastvrijheid. De directeur van Amnesty International hield een toespraak en we liepen met een geweldige fanfare een ronde om het gebouw om vervolgens bloemen, speltjes, (woorden)boeken en sleutels aan te bieden.

Mars voor GastVrijheid, foto Gerritjan Huinink

Na deze actie waren we als kerngroep redelijk uitgeblust en kwakkelden we ook een beetje met onze gezondheid. Daarom was het wel fijn dat we een weekje met elkaar op retraite gingen om op te laden en samen na te denken over de gang van zaken in het huis op een compleet andere locatie. We waren te gast bij het Franciscaans milieuproject. Een prachtige landelijke plek met erg aardige geestverwanten en veel ruimte, rust en stilte.

Een belangrijk onderwerp was bezinning op het zo voor de hand liggende idee om bij gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de gemeenschap aan onze trouwe achterban te vragen ons het Noëlhuis cadeau te doen. Los van het financiële plaatje was het goed te praten over achterliggende ideeën: wat doet het met de visie en missie van het Noëlhuis wanneer we bezit hebben? Wat voor effect kan het hebben dat we vast zitten aan deze plek? Wie is verantwoordelijk als we stoppen als Noëlhuis of als we de kosten niet meer kunnen opbrengen? Het was een goed gesprek waarin we open tegen elkaar uitspraken hoe we erin stonden en wat onze hoop en vrees waren. De hoop op minder vaste lasten en meer geld rechtstreeks naar het huis in plaats van in de bodemloze put van de woningbouwcorporatie deed ons be-

sluiten dit plan aan jullie voor te gaan leggen. Dat doen we op bladzijde 21.

Ecosysteem

Farina ging samen met een oud-vrijwilligster een avondje naar een internationaal verhalen-vertel-event waar ze de band 'La duda del duende' bestaande

uit een vijftal muzikanten uit Spanje en Duitsland opduikelden die de volgende avond bij ons kwamen eten. Na de afwas schaarden we ons in een kring in de tv-kamer met thee en kaarsjes en zetten de jongens met zacht getokkel in. Iedereen die thuis was kwam erbij zitten en samen genoten we van het effect van hun muziek: ontspanning, een ge-

voel van harmonie en saamhorigheid. Toen we samen muziek gingen maken werd het alleen maar leuker! Onze 10-jarige Justin bleek een geboren *hangdrummer*, evenals Rosita.

Rosita geef ik momenteel fietsles en ondanks dat het de eerste keer is dat ik dat doe, gaat het heel aardig. Ze heeft een enorme drive om samen met haar tweejarig dochtertje overal naartoe te kunnen fietsen en was best teleurgesteld toen ze niet na één middagje oefenen kon fietsen. Halima, een oud-huisgenoot en moeder van vier kinderen, komt nog met enige regelmaat logeren om inkopen te doen bij de Afrikaanse winkeltjes die de Bijlmer rijk is en om de kinderen in de tuin vuurtjes te laten stoken met Frits en Onno. Ook andere oud-huisgenoten komen nog regelmatig langs, wat mij erg goed doet. Niet alleen om te horen hoe het met hen gaat, maar ook om te merken dat het huis voor hen een plek is waar ze graag terugkomen.

Het is fascinerend te zien hoe nieuwe huisgenoten hun plekje zoeken en meestal vinden in het bijzondere 'ecosysteem' van het huis. En zo komen en gaan onze huisgenoten en zie ik wat hetzelfde blijft aan het Noëlhuis en wat voor invloeden iedereen met zich meebrengt en geniet ik van de levendigheid in het huis. Ω

BEDELNAP

- Voor 't huis komen (riet)suiker, zonnebloemolie, aardappels, tomatensaus, kaas en UHT (soya)melk altijd van pas. Net als zeep, shampoo en tandpasta. We hebben nog voldoende koffie, liever ook geen snoepgoed. En we zijn extra blij met fair trade/biologische producten.
- Gelukkig is menig nieuw huisgenoot, M/V of kind, blij met een fiets. Fietsen zijn welkom! Ook een loopfietsje voor de peuters komt weer van pas want de ene peuter heeft de zijne meegenomen naar zijn nieuwe onderkomen en het andere loopfietsje heeft het begeven.
- Als mensen verder kunnen, krijgen ze vaak een uitzetje mee en om dat weer aan te vullen zijn éénpersoons dekbedden en hoeslakens welkom.
- Na acht jaar trouwe dienst is de oude zwengel-pomp uit de kraaktuin verdwenen. Wij missen hem erg. Hoe nu het dorstige walnotenboompje te laven? Hoe (favoriet bij groot en klein!) met sissende wolken stoom het vuurtje te blussen als we weer huiswaarts gaan? Kortom, als iemand nog een ongebruikte zwengelpomp over heeft, dan houden wij ons aanbevolen!
- Het jaarverslag van 2012 staat op onze website. Wie liever een papieren jaarverslag heeft, meldde zich en dan sturen we het toe.
- Gebed en financiële steun blijven onontbeerlijk!

25 jaar

Jeannette

In 1988 opende een groepje vrienden in de Bijlmermeer hun deur voor een dakloze man. Dat was de geboorte van het Jeannette Noëlhuis. Hieronder volgt een beschrijving in vogelvlucht van 25 jaar Catholic Worker-gemeenschapsleven.

- door Gerard Moorman

“We zaten gewoon te praten toen Peter Maurin binnenkwam. We zaten gewoon te praten toen zich rijen mensen voor onze deur begonnen te vormen, ‘We hebben brood nodig’. We konden niet zeggen, ‘Ga maar’. Als er zes kleine broden waren en een paar visjes, moesten we die delen. Er was altijd brood.” Zo beschreef Dorothy Day in haar autobiografie het begin van de Catholic Worker-beweging.

Het Jeannette Noëlhuis is eigenlijk ook zo ongepland en spontaan begonnen. Geen beleidsplan of begroting, wel veel idealen: gastvrij leven in gebed en eenvoud, delen met mensen die het minder hebben, inzet voor een wereld waarin het – in de woorden van Peter Maurin – ‘makkelijker is om goed te zijn’. We woonden met zijn drieën in een flat in de Bijlmer. We hadden elkaar leren ken-

nen bij de Catholic Worker in New York. Het kleinste kamertje in huis richtten we in als kapel. Naast de woonkamer was een soort bijkamer. Door een muurtje te timmeren werd het onze Christroom – de plek om Christus welkom te heten in de gedaante van ‘een van de onaanzienlijksten’. We legden contact met een zelfhulporganisatie van daklozen. En op een dag stond Ralph voor de deur, een grote, grofgebouwde Nederlander met knalrood haar. We noemden ons nieuwbakken ‘huis van gastvrijheid’ naar onze bejaarde vriendin Jeannette Noël in het Catholic Worker-huis voor dakloze vrouwen in New York – een eerbetoon aan haar warme menselijkheid en openheid van geest.

Na een jaar keerde Eileen terug naar de V.S. Paul en ik namen een tweede dakloze man in huis. Het samenleven was moeilijk, niet alleen vanwege hun alcoholverslaving, maar ook vanwege hun

Jeannette Noël met br. Gerard Mathijssen OSB Egmond-Binnen, 1994

psychosociale problemen. Op een gegeven moment hoorden we via een medische missiezuster die vrijwilligster was bij Vluchtelingenwerk over een Iraanse

e Noëlhuis

man die onder erbarmelijke omstandigheden ergens in een keldertje woonde en dringend woonruimte nodig had. Onze focus verschoof naar vluchtelingen. En langzaam werd ons appartement steeds voller. Vaak logeerde er ook wel een vluchteling in ons kapelletje. In 1991 vroegen we de woningbouwvereniging of er ergens in de Bijlmer twee appartementen naast elkaar beschikbaar waren. We kregen er drie aangeboden. We hadden met onze bescheiden salarissen helemaal het geld niet om drie appartementen te betalen. Er moest een stichting komen om geld te kunnen werven en om meerdere appartementen te kunnen huren. Van een Emmaüsgroep kregen we vrachtwagens vol huisraad. Binnen enkele maanden groeide de gemeenschap van vijf naar zo'n vijftien mensen. We leerden door schade en schande om het gemeenschapsleven te structureren, huishoudelijke taken te verdelen en wettelijk te vergaderen. Het lukte om alles draaiende te houden, ook financieel.

Gastvrijheid

Ik heb me er vaak over verbaasd hoe goed het samenleven gaat tussen de mensen

in onze gemeenschap; mensen uit verschillende landen en continenten, van verschillende religies en culturen. Ondanks de enorme problemen waarmee onze huisgenoten kampen is de sfeer in huis vaak heel gezellig. Mensen delen elkaars wel en wee. Nieuwkomers worden gastvrij ontvangen. Natuurlijk is het gezamenlijk leven vaak niet makkelijk. Vooroordelen over en weer leven er wel degelijk, maar vaak verdwijnen die op de achtergrond wanneer men elkaar beter leert kennen. Extreme situaties met geweld of diefstal zijn relatief zeldzaam. De grootste bron van ergernis zijn de kleine dingen: waarom laten mensen hun afwas staan, waarom maken ze zo'n troep – dat soort dingen.

Het belangrijkste in een gemeenschap als de onze is dat de vaste groep van Catholic Workers in goede verstandhouding met elkaar leeft. Als die goede verstandhouding er is, kan de gemeenschap zelfs de moeilijkste situaties wel aan. Als die ontbreekt, gaat het mis. In de loop van 25 jaar zijn er een aantal momenten geweest dat het voortbestaan van de gemeenschap aan een zijden draad-

je hing: door financiële malversaties door een van de kerngroepleden, door conflicterende persoonlijkheden binnen de kerngroep, door botsende visies. Maar telkens kwam de steppe weer tot bloei.

Visioenen van vrede

In 1996 sloot Frits ter Kuile zich aan bij de gemeenschap. In de Verenigde Staten had hij de Catholic Worker leren kennen als een beweging die hem op het lijf geschreven was. Hij wilde na alle vredesactiviteiten in de V.S. en Europa in het Noëlhuis komen wonen om zo weer in de buurt van zijn bejaarde moeder te zijn. Onder zijn leiding begonnen de wakes bij de grensgevangenis, aanvankelijk in Amsterdam Zuidoost, nu op Schiphol. De wakes gaan door tot op de dag van vandaag.

In 2000 ondernam een lid van onze gemeenschap, Susan van der Hijden samen met een Engelse Catholic Worker, de priester Martin Newell, een ploeg-

schaaractie in Engeland. Ze betraden een militaire basis en hamerden op een vrachtwagen die speciaal was ontworpen voor het transport van kernkoppen. Susan en Martin maakten van de daaropvolgende rechtszaak en gevangenschap gebruik om te pleiten voor atomaire ontwapening.

Om te zorgen voor voldoende schouderders in huis om gastvrijheid te bieden, helpen jonge Duitse vrijwilligers van *Aktion Sühnezeichen Friedensdienste* sinds 2000 voor een jaar mee. Zij brengen telkens weer een portie jeugdig enthousiasme in huis en ontpoppen zich steeds tot goede maatjes van de huisgenoten.

Catholic Worker medeoprichter Peter Maurin had het niet zo op industrialisatie en massaproductie. Gemeenschappen van boeren en ambachtslieden die in harmonie met de hen omringende natuur leven, dat was zijn visioen. In 1998 namen we een ongebruikt stukje land in gebruik. Tot op de dag van vandaag genieten we daar van het wilgen knotten, vuurtjes stoken en bramen, frambozen en bessen plukken. In 2013 is er onder leiding van Siska ook een moestuintje bij het nieuwste appartementje van het Noëlhuis gestart en kan ook het groente afval weer gecomposteerd worden.

Groei

De Bijlmermeer werd vanaf het midden van de jaren '90 grondig onder handen genomen door de overheid. De sociale problematiek was uit de hand gelopen: te veel criminaliteit, drugsoverlast, vandalisme en concentratie van armoede. En dat pal aan de oostkant van de Zuidas, het kloppend financieel-economische hart van Nederland; dat moest anders. Op de tekentafels van de stadsplanners moest ook onze flat het veld ruimen voor aantrekkelijkere laagbouw. De kerngroep moest weer op zoek naar een nieuw onderkomen. Na een lange en moeizame zoektocht, vond uiteindelijk een nogal gecompliceerde woningruil plaats met de verwante gemeenschap van het Harriët Tubman Huis. Die was gevestigd in een speciaal voor een woongroep gebouwde eenheid aan de Dantestraat. Het Tubman Huis verhuisde naar drie naast elkaar liggende appartementen elders in de Bijlmer. Wibo Mes, die lid was van onze kerngroep van 2001 tot 2011, zorgde er met zijn organisatorisch talent voor dat de appartementen aan de Dantestraat met beleid werden ingericht en alle organisatorische zaken binnen de gemeenschap efficiënter verliepen.

De gemeenschap is blijven groeien. Bovendien het Jeannette Noëlhuis kon in 2006 een klein appartement worden gehuurd,

waar nu ook gastvrijheid wordt geboden. In 2009 kocht ikzelf een appartement op de vierde etage in hetzelfde trapenhuis en maak weer deel uit van de gemeenschap. Een ander oud-lid van de gemeenschap, Jellie Scholtens, is in 2011 samen met haar man Albert Koot op steenworp afstand komen wonen. De laatste uitbreiding vond plaats in de zomer van 2012 toen Mattias Brand en zijn vrouw Siska in een appartement op de begane grond konden gaan wonen.

Vanaf 2010 ongeveer kwamen steeds vaker jonge protestantse mensen op bezoek. Ze waren allemaal geïnspireerd door een nieuw soort geëngageerd en radicaal christendom dat uit de V.S. over is gewaaid. Mattias was de eerste die daadwerkelijk de stap zette om lid te worden van de kerngroep. Hij kwam tegelijk aan met Liesbeth Glas die na tien jaar missie in West-Afrika weer wilde wortelen in Nederland, samen met haar dochtertje Fati.

Met de komst van Margriet in het najaar van 2012 heeft de vaste kern van de gemeenschap zich drastisch verjongd; we zijn nu met vier twintigers en twee vijftigers. In het begin was het een beetje aftasten hoe de oecumenische samenstelling van de gemeenschap zou uitwerken in ons gezamenlijk gebedsleven.

Maar het levert nauwelijks problemen op. Ons alternatieve heiligenboek van Robert Ellsberg waaruit we lezen voor elke liturgie is bron van inspiratie voor ons allemaal.

Resultaten

In de loop van 25 jaar tijd hebben vele honderden mensen voor korte of lange tijd (het record staat op vijf jaar) mee-geleefd in huis. Normaal gesproken wo-

nen er tussen de elf en achttien vluchtelingen in onze gemeenschap. Relatief veel oud-huisgenoten kregen een verblijfsvergunning. Velen lukte dat niet. Sommigen keerden terug naar het land van herkomst. Anderen proberen om zich staande te houden in Nederland. Met sommigen hebben we nog steeds contact. Met velen ook niet. De meesten waren in staat om ons te vergeven voor de zeventig maal zeven maal dat

we tekort schoten in aandacht en nabijheid; sommigen ook niet.

Maar de belangrijkste resultaten zijn niet in getallen af te meten. Vele vriendschappen zijn gesmeed. Mensen zijn relaties met elkaar aan gegaan, sommigen zijn zelfs met elkaar getrouwd. Een aantal van onze vrienden deelt hun woning nu ook met ongedocumenteerde vluchtelingen. Er heeft zich een hecht netwerk van vrienden gevormd rondom het huis, dat zich de afgelopen paar jaar heeft georganiseerd in de 'Catholic Worker Amsterdam'. Sindsdien hebben de acties en demonstraties vanuit de gemeenschap sterk aan slagkracht gewonnen.

“De hemel is een feestmaal en het leven is eveneens een feestmaal, zelfs al is het maar met wat broodkorsten als er kameraadschap heerst [...] De enige oplossing is liefde en liefde komt met gemeenschap,” schreef Dorothy Day. Het mooiste van het Jeannette Noëlhuis is inderdaad mensen te zien opbloeien die gekreukt, bang en eenzaam binnen komen. Soms na enkele dagen, soms na enkele weken bloeien ze op, niet alleen omdat ze een dak boven het hoofd hebben maar omdat ze zich gekend weten. Het is inderdaad vaak een feest om samen op weg te zijn. We gaan dus gewoon door, we zijn immers nog maar net begonnen! Ω

Ieder mens is een icoon

Als gemeenschap laten we ons graag inspireren door het voorbeeld van heilige en moedige mensen door de geschiedenis heen. Het leven van de Russisch-Franse non Maria Skobtsova (1891-1945) vertoont opvallend veel gelijkenis met die van Dorothy Day. Beiden verbonden een intens geestelijk leven met een politiek bewuste maatschappelijke inzet voor gemarginaliseerden. Beiden baanden nieuwe wegen voor medegelovigen in respectievelijk de katholieke en de orthodoxe kerk. Skobtsova betaalde daarvoor de hoogste prijs: haar levensweg eindigde in Ravensbrück.

Het verhaal van moeder Maria Skobtsova is als een soort drieluik. Elk deel met een eigen dramatiek en onthullingen over de persoonlijkheid van deze bijzondere vrouw. Het verhaal begint met haar geboorte als Lisa Pilenko in een rijke aristocratische familie in Rusland. Ze was dichteres, tweemaal getrouwd, eerst met een Bolsjewiek en later met een anti-Bolsjewiek. Tijdens de revolutie diende ze als burgemeester van haar dorp en daarmee liep ze zowel gevaar van politiek links als van rechts. In 1923 vluchtte ze met haar drie jonge kinderen naar Parijs. Kort na aankomst stierf haar oudste dochter aan hersenvliesontsteking. De impact van deze gebeurtenis bracht een ommekeer in haar leven. Ze beëindigde haar rouwen met het diepe voornemen om een 'meer authentiek en zuiver leven' te leiden. Ze voelde

zich geroepen om te leven als 'een moeder voor allen die moederlijke zorg, ondersteuning en bescherming nodig hebben'.

In Parijs nam de zorg voor de vele straatarme Russische vluchtelingen haar helemaal in beslag. Ze zocht hen op in de gevangenissen, ziekenhuizen en op de straten waar ze bivakkeerden. Steeds meer begon ze de religieuze dimensie van haar werk te benadrukken, het idee dat 'ieder mens een icoon is van God, geïncarneerd op deze aarde'. Met dit inzicht kwam het verlangen om God onvoorwaardelijk lief te hebben in haar broeders en zusters.

Geen ommuurd klooster

Een orthodoxe bisschop bemoedigde haar. Ze besloot om non te worden. In

1932 deed ze haar gelofte en werd Moeder Maria Skobtsova, waarmee we in het tweede deel van haar levensverhaal aankomen. In plaats van haar toevlucht te zoeken in een ommuurd klooster, ging ze wonen in een groot huis in Parijs. Ze richtte er een kapel in, een soepkeuken en een opvangplek voor dakloze vluchtelingen. Haar 'cel' was een kleine ruimte in de kelder, naast de boiler. Ze zei over haar werk: "Bij het laatste oordeel zal ik niet gevraagd worden of ik

oon van God

succesvol was in mijn ascetische oefeningen, of hoe vaak ik me neergebogen heb in gebed, maar of ik de hongerigen gevoed heb, de naakten gekleed en de zieken en de gevangenen bezocht.”

Haar huis werd niet alleen een centrum van de werken van barmhartigheid, maar ook van vernieuwing van de orthodoxe traditie. Terwijl de keuken vol was met mensen van de straat, werden er in de woonkamer verhitte discussies gevoerd door intellectuele kopstukken van de immigrantengemeenschap. Uit deze gesprekken kwam een organisatie voort, ‘Orthodoxe Actie’, die zich richtte op de realisatie van de sociale implicaties van het evangelie. Zoals Moeder Maria zei: “De betekenis van de liturgie moet vertaald worden naar het dagelijks leven, daarom kwam Christus in de wereld en gaf hij ons de liturgie.”

Subversief

Het derde deel van haar levensverhaal begint met de Duitse bezetting van Parijs in 1940. In de context van de racistische Duitse vervolgingen kreeg haar toewijding aan ieder mens als ‘icoon van God’ een subversieve lading. Naast haar toe-

wijding aan Russische vluchtelingen, wist ze samen met anderen ook veel Joden en politieke vluchtelingen te redden. Dit werk ging door tot hun arrestatie door de Gestapo in 1943. Haar kapelaan Dimitri en haar zoon Yuri stierven in concentratiekamp Buchenwald. Moeder Maria Skobtsova werd gedeporteerd naar Ravensbrück en leefde daar nog twee jaar te midden van onbeschrijfelijke wreedheid en verschrikkingen. Ondanks dat ze geen habijt meer droeg, bleef ze ook in het kamp als moeder zorgen voor haar medegevangenen. Ze ondersteunde hun geloof, bemoedigde hen en wist zo de vlam van menselijkheid levend te houden.

Toen ze non werd, had Maria gezegd: “Ik denk dat de wereld dienen betekent dat je je eigen ziel geeft om anderen te

redden.” In de hel van Ravensbrück vond ze een vervulling van die roeping. In het licht van het verlossende lijden van Christus vond ze betekenis voor haar eigen lijden. Ze schreef in een brief die het kamp uit gesmokkeld werd: “Op dit moment accepteer ik het lijden in de wetenschap dat dit is hoe de dingen voor mij nu moeten zijn.” Vlak voor haar dood borduurde ze met een naald en draad die ze gekocht had met haar dagelijkse brood, een icoon van Maria die het kindje Jezus draagt. Op de avond voor Pasen, 31 maart 1945, slechts dagen voordat het kamp werd bevrijd door Russische troepen, kwam Moeder Maria Skobtsova om in de gaskamers van Ravensbrück. Ω

Deze tekst is een Nederlandse bewerking van de levensbeschrijving van Robert Ellsberg, zoals gepubliceerd in ‘All Saints’. Verder lezen kan in het boek ‘Mother Maria Skobtsova: Essential Writings’, van Jim Forest.

Een bloemetjeshoes, onbevleek

‘Kan je enkele anekdotes en impressies delen van jouw tijd in het Jeannette Noëlhuis?’ Op die vraag heeft Farina, de Duitse vrijwilligster die dit jaar meehelpt in huis, enthousiast gereageerd met de volgende ‘uit het leven gegrepen’ verhaaltjes.

‘Zwanger’ na het joggen

Onlangs besloten Emma en ik dat we maar weer eens in beweging moesten komen. Aangezien er bij ons om de hoek een klein park ligt, besloten we om daar samen te gaan hardlopen. Vergezeld van muziek uit mijn telefoon trokken we er dus op uit. Na veel pauzes en uitvoerige strekoefeningen kwamen we na ongeveer een kwartier weer bij het Noëlhuis aan. Tijdens het avondeten verkondigde Emma dat haar lichaam aanvoelde alsof ze weer hoogzwanger was en vlak voor de bevalling stond – en gaf mij met een knipoog de schuld daarvan.

‘Naïeve spraakvermenging’

Op een internetsite over tweetaligheid vond ik een beschrijving van tweetaligheid bij heel jonge kinderen. Er stond iets geschreven over ‘naïeve spraakvermenging’; het schijnt dat je dat vaak aantreft bij heel jonge kinderen die tweetalig worden opgevoed, maar nog niet begrijpen dat ze twee verschillende talen spreken. Zoiets maakte ik mee met Lilian, onze twee en een halfjarige huisgenote. Vaak komt ze me opzoeken in mijn kamer, klopt op de deur, roept “Farina, are you there?”, opent de deur zonder het antwoord af te wachten en komt stralend op me af. Maar op een keer stond ik op het punt de deur uit te gaan en had niet echt tijd. Lilian liet zich echter niet zo makkelijk afwimpelen en, terwijl ik me verder klaar maakte te vertrekken, kamde ze mijn kamer door tot ze mijn zadelhoes aantrof. Verbaasd vroeg ze me wat dat nou was. Ik legde haar uit: “Dat is voor mijn fiets.” Daarop kwam ze met de met bloemetjes bedrukte hoes naar me toe en vroeg mij deze aan haar voeten te doen. Ik was eerst wat verbaasd, maar begreep toen dat ‘fiets’ voor haar klinkt als het Engelse woord *feet(s)*.

te ontvangen en vingerverf

‘De kat uit de boom kijken’

Voor de demonstratie op 13 januari bij de grensgevangenis vlakbij Schiphol hadden we veel spelletjes gekocht, die we op een gegeven moment aan het gevangenispersoneel wilden overhandigen; zij zouden het dan beschikbaar stellen aan de gevangenen. De spelletjes kwamen goed ingepakt in stevig papier aan in het Noëlhuis. Dat leek Margriet en mij een perfecte aanleiding om vingerverf te kopen en daarmee met de kinderen aan de slag te gaan om de rollen papier mooi te beschilderen. Zo gezegd, zo gedaan. De daaropvolgende woensdagmiddag toen de kinderen vrij waren van school, nodigden wij hen uit om samen met ons in de keuken aan de slag te gaan met de vingerverf. Op Giuliana na die het geheel met grote ogen gadesloeg, ging iedereen enthousiast aan de

slag. Binnen enkele minuten stond het papier vol met gezichten, bloemen en vlaggen. Steeds probeerde ik om ook Giuliana erbij te betrekken – maar zonder succes. Pas toen het papier zo’n beetje vol beschilderd was en de grotere kinderen langzaamaan hun enthousiasme verloren en andere dingen gingen doen, kwam onze anderhalf jaar oude Giuliana op gang. Terwijl Margriet en ik ook aanstalten maakten om andere dingen te gaan doen, bleef Giuliana met haar moeder in de keuken en toonde ineens heel veel aandacht voor al die kleuren. Toen ik een half uurtje later terugkwam om alles op te ruimen, was Giuliana van top tot teen bedekt met kleur en nog steeds druk bezig om met de verf te experimenteren.

Geknipt door u!

Als u deze nieuwsbrief twee keer per jaar wilt ontvangen (indien mogelijk tegen een kleine donatie) vul dan het onderstaande strookje in en stuur deze op naar het Jeannette Noëlhuis: Postbus 12622, 1100 AP Amsterdam

Naam:

Adres:.....

Postcode en plaats:.....

Telefoonnummer (eventueel):.....

E-mail adres (eventueel):.....

Aanmelden en afmelden voor de nieuwsbrief kan ook via internet. Stuur een e-mail naar noelhuis@antenna.nl en vermeldt uw adresgegevens bij uw verzoek.

'Ook op twitter was er veel aandacht

VluchtelingenWerk NL
@VluchtelingWerk

Morgen demonstratie bij detentiecentrum Schiphol van oa Amnesty
en div kerken laatuwgastenvrij.nl #laatuwgastenvrij
#geenvluchtelingindecel

2 MESI FA REPLY RETWEET FAVORITE

Ook de borden van @DeVluchtkerk -ers staan klaar voor de mars. We
vertrekken om twee uur. pic.twitter.com/QP0YPRcp

LAAT UW GASTEN VRIJ - 2 MESI FA REPLY RETWEET FAVORITE

Dorine Manson
@DorineManson

Petitie wordt nu aangeboden aan Dir nw justitieel complex Schiphol
#geenvluchtelingindecel

2 MESI FA REPLY RETWEET FAVORITE

Laa
@Laa

"Maar ja,
Kom ook
nd.nl/arti

2 MESI FA

voor onze actie Laat Uw Gasten Vrij'

Laat Uw Gasten Vrij
@LaatUwGastenVrij

de afschaffing van de slavernij ging ook niet in één dag."
morgen! #bewustwording #langeadem #NDnl
kelen/2013/januar...

REPLY RETWEET FAVORITE

Enmaal om het gevang. Die overige zes volgen een andere keer.
pic.twitter.com/5KVJrlv2

LAAT UW GASTEN VRIJ · 2 MESI FA REPLY RETWEET FAVORITE

Mars voor de vreemde achter tralies

Kijk. Mooie foto en artikel over de mars van @laatuwgastenvry in het #Parool.
instagr.am/p/Ue5-BYE9BW/

JOHANNES V DEN AKKER · 2 MESI FA REPLY RETWEET FAVORITE

Wie zwijgt, stemt toe

- door Frits

Het zwijgen opgelegd

Toen ik in 1996 in het Jeannette Noëlhuis kwam wonen, kerkte ik met enige regelmaat in de Graankorrelparochie. Daar waren veel missionarissen actief die na hun terugkeer in het toch wel erg witte Nederland zich senang voelden in de multiculti wereld van de Bijlmer. Onder hen was ook zuster Godelieve Prové. Godelieve was ook nauw betrokken bij ons huis. Een aantal jaren lang was ze de supervisor van de kerngroep. Ze had een enorme internationale ervaring. Ze werkte ruim vijftien jaar als arts in Malawi en Indonesië, ze maakte jaren-

lang deel uit van het algemeen bestuur van haar congregatie, twaalf jaar zelfs als algemeen overste. Godelieve kon ook goed preken. Daartoe gaven de andere missionarissen die verantwoordelijk waren voor de parochie haar gelukkig vaak gelegenheid. Het heette dan geen preek, maar een 'overweging' en allen waren blij met de stichtende werking van haar woorden. Tot de bisschop haar het spreken in de kerk eind negentiger jaren verbood. Ik was niet de enige in de parochie die dat zeer betreurde, maar niet de puf had om zijn teleurstelling aan de bisschop kenbaar te maken.

Moord en doodslag

Sinds 1984 toen de Franciscaanse Vredeswacht naar Woensdrecht kwam om te waken bij de poort van de kruisrakettenbasis, waak ik mee bij prikkeldraad. Nu al weer vele jaren bij de verschillende grensgevangenissen van Amsterdam. Roy Bourgeois is een groot voorbeeld voor me. Dankzij zijn initiatief en bezielende leiding komen sinds halverwege de negentiger jaren elk jaar duizenden mensen waken bij Fort Benning in de Amerikaanse deelstaat Georgia rond 16 november - de verjaardag van de moord

op de rector van de universiteit van El Salvador, vijf mede Jezuiten, hun huisvrouwster en haar dochter. Deze moord was begaan door El Salvadoraanse soldaten die getraind waren in de SCHOOL OF THE AMERICAS (SOA) in Fort Benning. Aan deze school zijn tienduizenden militairen uit Zuid- en Midden-Amerika getraind in allerlei kwade praktijken om de belangen van de Verenigde Staten en van de elite in die landen veilig te stellen. Zoals de Argentijnse officieren die betrokken waren bij de staatsgreep in Argentinië en het schrikbewind dat daar-

op volgde. En een op de zeven hogere officieren van de geheime dienst die in Chili onder Pinochet vele mensenrechten schond, was leerling van de SoA. Ook Rios Montt, couppleger en dictator in Guatemala, Manuel Noriëga, dictator van Panama, Guillermo Rodriguez, dictator van Ecuador, en vele van hun officieren waren getraind in Fort Benning.

Van soldaat tot missionaris

Roy Bourgeois werd in 1938 in het zuiden van de V.S. geboren. Hij herinnert zich dat niet één leraar, coach, priester, ouder noch hij zelf zei: “We hebben hier een probleem en het heet racisme”. Iedereen zei dat rassensegregatie hun traditie was en dat zwarten separate but equal, apart maar gelijkwaardig zijn en daarom naar zwarte scholen moesten en achterin de bus of kerk moesten zitten.

Roy ging geologie studeren met de bedoeling rijk te worden in de oliebusiness. Maar als patriot meldde hij zich vrijwillig aan voor frontdienst in Vietnam om het rode gevaar te bestrijden. Wat hij daar zag en meemaakte, schokte hem tot in het diepst van zijn ziel. In zijn vrije tijd ging hij in een weeshuis helpen. Hij begon vragen te stellen. Op een dag riep de commandant hem binnen en zei: “Luitenant, het is uw plicht als militair om de buitenlandse politiek

van ons land te implementeren, niet te bevragen of te bediscussiëren.” Na zijn militaire dienst besloot hij in te treden bij de Maryknoll missionarissen, omdat die werken met en voor de armsten der armen.

Na zijn priesterwijding werd hij in 1972 uitgezonden naar La Paz (Bolivia). Daar woonde en werkte hij in een sloppenwijk. Hij leerde van zijn parochianen dat solidariteit betekent dat je samen optrekt, dat je de strijd voor gerechtigheid van een ander tot de jouwe maakt. Roy zag hoe het bewind van Hugo Banzer, ook een voormalig pupil van de SoA, met steun van de V.S. de armen onderdrukte en hun leiders uitmoordde. Na vijf jaar werd Roy opgepakt en als ongewenste vreemdeling uitgewezen.

Wespennest

In 1980 werden bisschop Romero en twee Maryknoll medezusters van Roy, Ita Ford en Maura Clarke, in El Salvador vermoord. Kapitein Roberto D'Aubuis-

son, die leiding gaf aan de moord op bisschop Romero en officieren betrokken bij de moord op zijn medezusters, waren getraind aan de SoA in Fort Benning. Roy ging naar El Salvador en zag hoe ook de armen daar werden verkracht, gemarteld en vermoord.

Het kwam Roy ter ore dat een nieuwe lichter van 525 El Salvadoraanse officieren naar Fort Benning kwam om er de fijne kneepjes van onderdrukking te leren. Weer terug in de V.S. betraden Roy en twee medestanders het Fort en klommen vlak naast de barakken van deze officieren in een hoge den. Toen de lichten uitgingen lieten ze door een luidspreker een geluidsopname van de laatste preek van bisschop Romero schallen: “Stop het moorden! Leg je wapens neer! Geef geen gehoor aan orders om je landgenoten te vermoorden ... maar gehoorzaam een hoger gebod, de wet van God die zegt ‘Gij zult niet doden’”. Het was alsof er een wespennest tot leven kwam en ze werden direct gearresteerd. De rechter zei dat Romero's dood en wat er in El Salvador nog meer gebeurt irrelevant is, dat je niet zo maar militair terrein mag betreden en veroordeelde hen tot ... anderhalf jaar gevangenis straf! Vanuit de gevangenis schreven ze vele open brieven die in Amerikaanse kranten werden gepubliceerd.

van Joseph Ratzinger, de latere paus Benedictus XVI, op de apostolische constitutie *Gaudium et Spes*: “Boven de paus ... staat nog steeds ons eigen geweten, dat boven alles gehoorzaamd moet worden, indien nodig zelfs tegen de eisen van de kerkelijke autoriteit in.”

Ik heb zelf niet zo'n uitgesproken mening over het wijden van vrouwen of mannen tot priester. Want het klerikale aspect van de kerk is niet de reden dat ik van de kerk houd. Als de kerk meent Roy te moeten straffen, neem hem dan zijn priesterschap af. Maar het doet mij erg pijn dat ik nog steeds in *communio* ben met de vele priesters die kinderen misbruikten en met de vele bisschoppen die dit misbruik niet adequaat aanpakten, maar ook met de vele soldaten en officieren die grove mensenrechtenschendingen begingen en begaan in Zuid-Amerika, maar níet meer met zo'n geweldig mens als Roy Bourgeois. Wie zwijgt stemt toe. Daarom als samenvatting van dit epistel: ik hoop dat Roy Bourgeois weer in de *communio* wordt opgenomen en ik denk, zie, voel en weet dat de kerk, Gods volk onderweg, er veel baat bij heeft als vrouwen een veel grotere rol krijgen.Ω

Aanbevolen lectuur: 'My Journey from Silence to Solidarity', www.roybourgeoisjourney.org.

Met steun van zijn congregatie verlegde Roy zijn missiegebied naar de V.S. en betrok een klein appartement tegenover de hoofdingang van Fort Benning. Elk jaar organiseren ze een grote wake waar 15-20 duizend (!) mensen aan mee doen. Wie zich geroepen voelt de basis te betreden wordt gearresteerd. Ruim 300 mensen, waaronder veel religieuzen, gingen voor vele maanden het gevang in. Er is nu ook een kantoor in Washington DC om te lobbyen voor het sluiten van deze opleiding en om ook daar met directe actie aandacht te vragen voor deze zaak.

Excommunicatie?!

Voor mij als kleine waker bij het prikkeldraad in Woensdrecht en bij de grensgevangnissen van Amsterdam zijn de wakes die Roy heeft laten opbloeien een bron van inspiratie. Ik twijfel er niet aan of de Heilige Geest werkt met en door Roy heen. Het doet mij dan ook erg veel

pijn dat de Katholieke kerk Roy onlangs heeft geëxcommuniceerd. Vanaf de negentiger jaren ontmoette Roy vele diepgelovige katholieke vrouwen die hem toevertrouwden dat ze zich geroepen voelden tot het priesterschap. Hij herkende bij deze vrouwen dezelfde ervaring die hij in Vietnam had toen hij voelde dat God hem tot het priesterschap riep. Hij vroeg zich af of de roeping tot priester niet van God komt. En wie zijn wij, mannen, om Gods roeping van vrouwen dan af te wijzen? Roy zag steeds meer parallellen tussen het taalgebruik om de rassenscheiding uit zijn jeugd te rechtvaardigen en het seksisme in de kerk: “traditie”, “gelijk maar met verschillende rollen”. Net als tegen de schendingen van de mensenrechten door in Fort Benning getrainde Zuid-Amerikaanse soldaten, begon Roy zich duidelijk in woord en daad uit te spreken voor het wijden van vrouwen tot priester. Roy stemt in met het commentaar

GEEF HET NOËLHUIS.... ...HET NOËLHUIS CADEAU!

Al 25 jaar kunnen we dankzij de steun van velen gastvrijheid bieden aan ongeveer veertien mensen in de marge van de samenleving. Al 25 jaar huurt het Noëlhuis de appartementen waarin we wonen. Maar de huur wordt steeds hoger. Daarom zou het geweldig zijn als het huis aangekocht kan worden. Dan komt uw steun direct ten goede aan het Noëlhuis en verdwijnt niet meer naar de woningbouwcorporatie. Vandaar dat we aan onze trouwe achterban de vraag willen voorleggen of jullie ons hierbij willen helpen.

Lees hieronder meer over de cijfers, hoe het werkt en wat u kunt doen.

De cijfers

De stichting Jeannette Noëlhuis huurt zes appartementen. In twee kleine appartementen in ons trappenhuis wordt vooral geslapen. Het leven speelt zich af in het grote huis in het midden dat vier appartementen (samen 350 m²) beslaat die door een gang met elkaar verbonden zijn. In dit 'middenschip' bevinden zich de grote eetkeuken, de tv kamer, het kantoor, vele slaapkamers, ruimte voor de wasmachines en de kapel. Dit middenschip is getaxeerd op €400.000,-.

Per jaar betalen we nu ruim €26.000 euro aan huur voor het middenschip. Als wij €400.000 aan giften (wij zijn een ANBI, dus giften zijn aftrekbaar van de belasting) en al dan niet rente dragende leningen bij elkaar kunnen brengen, kan de stichting Jeannette Noëlhuis deze ruimte kopen. Met het geld dat we nu kwijt zijn aan de huur,

kunnen we de komende 15 tot 20 jaar de eventuele rente betalen en de leningen aflossen. Terwijl de huur elk jaar omhoog gaat, kunnen door uw jubileumgift of lening de vaste lasten juist flink omlaag gaan.

Hoe werkt het?

- U ontvangt na de zomer een brief met meer informatie.
- We vragen dan eerst om toezeggingen voor een extra donatie of lening.
- Als blijkt dat uw aller enthousiasme groot genoeg is, dan krijgt u daarover een bericht van ons en zullen we u vragen de extra donatie of lening over te maken. Daarmee maakt u het mogelijk dat we het middenschip kunnen kopen en met minder zware lasten aan de volgende 25 jaar beginnen!

Heilige Dorothy Day?

Op 13 november 2012 hebben de Amerikaanse bisschoppen tijdens hun najaarsbijeenkomst unaniem besloten om het proces van heiligverklaring van Dorothy Day te steunen. Reacties vanuit de Catholic Worker-beweging zijn op zijn minst ambivalent. Veel Catholic Workers vrezen dat heiligverklaring afbreuk doet aan de radicaliteit en complexiteit van de oprichtster van de beweging. Dorothy Day zelf reageerde steevast geïrriteerd op lofprijzing. “Noem me geen heilige. Ik voel er niets voor om zo gemakkelijk afgedaan te worden.”

- door Gerard

Lang voor haar dood, werd Dorothy Day al door velen binnen en buiten de katholieke kerk beschouwd als levende heilige. Ze werd bewonderd om haar diepe geloof, haar radicale keuze om het leven te delen van de armsten en haar levenslange inzet voor gerechtigheid en vrede. Day voelde zich echter duidelijk ongemakkelijk bij alle lof die haar ten deel viel. Ze was zich diep bewust van haar tekortkomingen en wilde om die reden absoluut niet op een voetstuk geplaatst worden.

Niet dat ze iets tegen heiligen had, integendeel. “We zijn allen geroepen heiligen te worden,” schreef ze regelmatig, verwijzend naar de brief van de apostel Paulus aan de Romeinen. In haar geestelijk leven speelde het voorbeeld van

heiligen een belangrijke rol; in haar columns citeerde ze vaak haar favoriete heiligen.

Met argusogen bekeken

Amerikaanse katholieken blonken in de eerste helft van de 20e eeuw uit in patriottisme; daarbij speelde hun minderheidspositie mee en hun wens te tonen net zo vaderlandslievend als andere groepen te zijn. En dan begint een bekeerling die eerder werkte voor communistische en anarchistische publicaties samen met een excentrieke Franse filosoof een beweging die zich luid en duidelijk uitspreekt voor de rechten van arbeiders op betere arbeidsomstandigheden en tegen uitbuiting; tegen antisemitisme en racisme; tegen oorlog.

De aartsconservatie kardinaal Spellman, die van 1939 tot 1967 de scepter zwaai-

de over het aartsbisdom New York, volgde de activiteiten van de Catholic Worker met argusogen. Het kwam tot een conflict toen de Catholic Worker tijdens een arbeidsconflict tussen katholieke grafdelvers en het aartsbisdom openlijk de kant koos van de stakende grafdelvers. In een brief aan Spellman deed Day vergeefs een respectvolle en gepassioneerde oproep om in gesprek te gaan met de stakers. Niet lang daarna kreeg Dorothy te horen dat ze ofwel moest stoppen met de publicatie van de Catholic Worker-krant ofwel het woord ‘katholiek’ moest schrappen.

Dat het nooit zover is gekomen is enerzijds te danken aan het diplomatieke optreden van Day, anderzijds aan de grote steun die de Catholic Worker genoot, ook binnen de kerk. Want wat je ook mocht vinden van haar politieke standpunten: voor iedereen was wel duidelijk dat hier iemand was die zich baseerde op het evangelie en die prakticeerde wat ze preekte.

Dorothy hield van de kerk en was in doctrinair opzicht een trouwe katholiek. Maar ze was zich terdege bewust van de

Om het getuigenis voor vrede en gerechtigheid kracht bij te zetten, liet Dorothy Day zich af en toe arresteren en voor enkele weken gevangennemen. Toen ze jong was wegens haar inzet voor vrouwenstemrecht en later voor nucleaire ontwapening of zoals hierboven, voor het recht van seizoenwerkers in de landbouw om lid van een vakbond te worden.

tekortkomingen van kerkelijke leiders. Ze citeerde vaak een uitspraak van Romano Guardini: “De Kerk is het kruis waaraan Christus genageld is; men kan Christus niet scheiden van zijn kruis; men moet het uithouden met de constante ontevredenheid over de Kerk.”

Nieuwe evangelisatie

Het ongemak binnen de Catholic Worker-beweging met het enthousiasme van de Amerikaanse bisschoppen voor heiligverklaring heeft zeker ook te maken met de conservatieve agenda van de huidige generatie Amerikaanse bisschop-

pen. Kardinaal Timothy Dolan van New York noemde de weg die Day gegaan is ‘Augustijns’; “van seksuele losbandigheid, abortus en ongehuwd moederschap, had zij - zoals Saul op weg naar Damascus – een radicaal bekeringsmoment en werd zij een heilige voor onze

tijd.” Ze laat volgens de bisschoppen zien dat hoe ver iemand ook los is geraakt van God er toch altijd bekering en zelfs een heilig leven mogelijk is. Day lijkt dus te worden ingepast binnen de kerkelijke campagne van de nieuwe evangelisatie, en dat doet mij en veel anderen wel erg ongemakkelijk achter de oren krabben.

De bisschoppen hebben gelijk dat toen Dorothy Day toetrad tot de kerk ze in religieus opzicht brak met haar eerdere leven. Dorothy vond in de kerk een spiritualiteit en geestelijke discipline die haar paste als een handschoen en waar ze zich haar hele verdere leven met grote ijver aan wijdde. Maar in ideologisch opzicht zie ik vooral continuïteit: ze wist een synthese te scheppen tussen evangelie, katholieke sociale leer en radica-

le maatschappijkritiek. Ze heeft nooit haar idealen van gerechtigheid en vrede voor allen gecompromitteerd. Day's overtuigingen waren duidelijk: je doet de werken der barmhartigheid zoals die in Mattheüs 25 staan beschreven en je verzet je tegen wat daar haaks op staat, namelijk ‘de werken van oorlog’.

Navolging

Natuurlijk wordt Dorothy Day door velen allang beschouwd als moderne heilige, evenals mensen als Gandhi, Martin Luther King en Oscar Romero. Maar het is duidelijk dat een heiligverklaring veel meer mensen bekend zal maken met haar voorbeeld. Misschien moeten we de Amerikaanse bisschoppen dus toch dankbaar zijn.

Ik ben ook niet bang dat het voor de rij-

“Zonder Dorothy Day, zonder dat voorbeeldige geduld, die moed en morele bescheidenheid, zonder die vrouw die bleef bonzen op de gesloten deur waarachter de machtigen met hun spelletjes de machtelozen bespotten, zonder haar zou ons verzet gewoonweg ondenkbaar zijn geweest. Ze sprak ons geweten aan en maakte ons daarin creatief; ze maakte het onmogelijke waarschijnlijk en bracht het vervolgens tot stand. Ze deed dit, in de eerste plaats, door te leven alsof de waarheid echt waar was.”

Daniel Berrigan s.j., priester,
dichter en inspirator van de
Ploegscharenbeweging

ken en machtigen ongemakkelijke aspect van haar leven en boodschap onder tafel kan verdwijnen. Ze heeft zoveel geschreven dat iedereen die zich in haar werk verdiept automatisch in aanraking komt met waar zij voor wilde staan. En dan zijn er natuurlijk altijd nog die 160 recalcitrante Catholic Worker-gemeenschappen in de wereld, die zich solidariseren met de armsten en die luid en duidelijk ‘nee’ zullen blijven zeggen tegen nieuw wapentuig en nieuwe vormen van onrecht en onderdrukking. Ω

Ontmoetingen in Rwanda

Noëlhuisbewoonster en kerngroep lid Margriet heeft een bijzondere reis gemaakt naar Rwanda die mijn nieuwsgierigheid wekte. Om die reden kwam ze bij me langs met een USB-stick vol foto's en een hoofd vol verhalen.

- door Geeske Hovingh

Wat was de aanleiding voor deze reis?

Vanaf mijn middelbare schooltijd kom ik al met enige regelmaat in Taizé. Die plek trekt me aan vanwege de bezinning, de prachtige, meerstemmige liederen en de ontmoeting met zoveel verschillende mensen. Toen ik er in september 2011 weer was, werd er informatie gegeven over een reis naar Rwanda waar voor het eerst een Taizé-bijeenkomst georganiseerd zou worden. Eigenlijk wist ik op dat moment niet eens precies waar Rwanda lag, maar wel dat ik naar Afrika wilde.

En dan niet in de hoedanigheid van een soort blanke weldoener, maar om écht mensen te ontmoeten. Dit initiatief leek daar perfect voor en ik wist meteen: dát wil ik meemaken!

Hoe en door wie was deze bijeenkomst georganiseerd?

Vier Taizé-broeders uit Nairobi waren hoofdverantwoordelijk voor de organisatie. De aanleiding was een jongerenontmoeting die ze eerder in die stad hadden georganiseerd onder de titel: *Pilgrimage of Trust on Earth*. Een aantal Rwandese jongeren dat daarbij aanwezig was gaf toen te kennen dat iets soortgelijks ook in Rwanda zou moeten plaatsvinden. Want door de vreselijke genocide van 1994 zijn gemeenschappen en families verscheurd geraakt en groeien vele duizenden jongeren op zonder ouder(s). Een

beetje *trust on earth* konden ze dus goed gebruiken. In samenspraak met broeders in Taizé werd daarom dit initiatief ontplooid.

En dan arriveer je in Rwanda...

Deze Taizé-bijeenkomst bestond uit twee delen, verdeeld over twee weken. De eerste week was een zogenaamde *pre-meeting* bedoeld voor de mensen van buiten Afrika, om hen een eerste kennismaking te geven met het land. Ik werd in een gastgezin geplaatst op het platteland, in het dorpje Musambira. De kerk ter plaatse verzorgde een programma voor mij en de andere buitenlander, een Duits meisje. We kregen de kans de taal en de cultuur een beetje te leren kennen en te acclimatiseren. Ook werkten we op het land samen met lokale jongeren. Dat was een fascinerende ervaring. Aanvankelijk werden wij als blanken flink aangestaard en was de sfeer wat lacherig. Maar als je dan samen met het werk begint, ontstaat er langzamerhand een gesprek en vindt er echt uitwisseling plaats. Ik vond het heel

bijzonder om dat mee te maken! Door dat we met zo'n grote groep waren, zagen we ook snel resultaat van onze inspanning. In Nederland doen we zoveel dingen in ons uppie omdat dat het makkelijkst lijkt, maar ik heb in Rwanda echt gezien hoeveel meer je kunt bereiken als je het samen doet.

Hoe was het leven in dat gastgezin?

Ik logeerde bij een gezin met drie kinderen. Zij hadden een fijn huis en ik kreeg een kamer voor mezelf. Het was fantastisch om het Rwandese leven van zo dichtbij mee te kunnen maken. En dan in alle facetten. Wat grote indruk op mij maakte was de manier waarop ik als wildvreemde – de families wisten eigenlijk niets van de gasten die bij hen zouden komen logeren – in het gastgezin werd opgenomen. Dat was een ervaring van wederzijds vertrouwen die ik niet snel zal vergeten. En juist omdat ik in het Noëlhuis woon en werk, waar wij 'wildvreemde' mensen ontvangen, was het zo bijzonder om nu eens in de positie van die ander te verkeren, zelf de 'vreemde' te zijn en gastvrijheid te ervaren.

Wat gebeurde er na die 'pre-meeting'?

Nu logeerde ik samen met een Rwandees meisje in een nieuw gastgezin in Kigali, de hoofdstad van Rwanda. In die tweede week bewogen we ons steeds

tussen drie locaties. Eerst ontbeten we in onze gastgezinnen, dan verzamelden we bij de lokale gastkerk voor het ochtendgebed en vervolgens vertrokken we met bussen naar het hoofdterrein in Kigali voor de lunch, workshops en gebedsvieringen in de middag en avond. De eerste keer dat ik het Taizé-terrein betrad, voelde als thuiskomen en ik wist meteen: 'Hier had ik zo naar uitgekeken!' 8500 merendeels Afrikaanse jongeren hadden zich daar verzameld en de sfeer was heel bijzonder. Van buiten Afrika waren er ongeveer 100 jongeren gekomen. Ik viel dus best op met mijn blanke huidskleur. Dat was overigens soms heel vervelend: als we met al die jongeren op de bussen stonden te wachten,

werd er vaak voorin de bus een plekje voor mij vrij gehouden. Ik wilde die voorkeursbehandeling helemaal niet en stond mijn zitplaats dan ook graag aan iemand anders af.

Dat het de eerste keer was dat zoiets plaatsvond in Rwanda, was duidelijk merkbaar. Overigens niet aan de organisatie, want die was perfect. Maar wel aan de onwennigheid van de deelnemers bij bijvoorbeeld de stiltemomenten. De eerste dag was het 's avonds op het journaal en bij het middagebed waren er vaak religieuze leiders en andere belangrijke mensen om iets te vertellen. 's Middags werden er op het terrein allerlei workshops georganiseerd. Ik woonde bijvoorbeeld een workshop bij over de omgang met gehandicapten. Een man met een spraakgebrek nam daar het woord. Aanvankelijk werd hij uitgelachen, wat mij erg pijn deed en duidelijk maakte dat er in de omgang met gehandicapten nog veel onbekendheid is. Maar na verloop van tijd luisterde iedereen naar zijn verhaal en uiteindelijk kreeg hij een groot applaus. De gebedsvieringen waren ook heel indrukwekkend. Stel het je eens voor... met 8500 jongeren bekende Taizé-melodieën zingen in een onbekende, Afrikaanse taal. Er was zo'n duidelijk gevoel van verbroedering. De sfeer was trouwens wel anders dan hoe ik die uit Taizé

AGENDA

NOËLHUIS AGENDA

ken, waar meer ruimte voor rust en bezinning is dan hier. Misschien had het te maken met de locatie, zo midden in een lawaaierige stad. Op zich vond ik dat trouwens niet erg, ik heb mijn ontmoeting met God tijdens deze weken meer gehaald uit de ontmoetingen met mensen en het horen van hun verhalen.

Wat heb je van deze ervaring mee naar huis genomen?

Het mooiste vond ik dat ik zo'n goeie tijd heb gehad met allemaal mensen die ik niet kende, uit allemaal totaal verschillende werelden. Ik heb er bijzondere contacten aan overgehouden. Zo ben ik bevriend geraakt met een jongen uit Ethiopië die ik in de toekomst zeker nog eens wil bezoeken. In het Jeannette Noëlhuis ontmoet ik Afrikanen die hun continent willens en wetens hebben verlaten om ergens anders een betere toekomst op te bouwen. Hun verhalen over 'thuis' zijn vaak niet rooskleurig. Tijdens mijn reis heb ik een heel ander, vrolijk, optimistisch Afrika gezien. Ook al was ik er maar kort, het heeft me wel met grote vragen geconfronteerd over welvaartsverschillen en hoe deze wereld in elkaar zit. Ik heb het gevoel dat ik mensen uit Afrika, nu ik er zelf geweest ben en zoveel met hen heb gedeeld, wat beter ben gaan begrijpen. En daar was het me precies om te doen!

GEBEDSVIERINGEN

- Elke woensdag: avondgebed
- **Woensdag 4 september:** viering rond Albert Schweitzer
- **Woensdag 16 oktober:** viering rond Teresa van Avila
- **Woensdag 20 november:** viering rond Leo Tolstoy
- **Vrijdag 29 november:** viering rond Dorothy Day

Alle vieringen beginnen om 20.00 uur. Bel even als je om 18.00 uur bij onze maaltijd aan wilt schuiven.

25 JAAR HUISFEEST: Vier met ons mee op 22 Juni!

Programma:

14:30 uur: Welkom met lekkere taarten, limonade en koffie in de Urbanuskerk van Duivendrecht (direct naast het station, Rijksweg 232)

15:30 uur: Oecumenische dankdienst met een overweging van Abt Gerard Mathijssen OSB

16:30 uur: Processie naar het Jeannette Noëlhuis, Dantestraat 202 (1km)

17:00 uur: Borrel

18:00 uur: Feestsoep met feestbrood!

BOEKBESPREKING

Religie voor Atheïsten

'Religie voor atheïsten' lijkt een paradoxale titel. Maar juist dit boek staat vol met positieve gedachten over de functie van godsdienst. De filosoof Alain de Botton vindt er geen doekjes om. Het gaat niet over het idee van een god, maar over de rol die religie kan vervullen in de menselijke onzekerheid. Juist daarvan, vindt hij, zouden atheïsten moeten leren.

- door Mattias

'Het uitgangspunt van dit boek is dat het mogelijk moet zijn een overtuigd atheïst te blijven, terwijl je religies af en toe toch nuttig, interessant en troostrijk kunt vinden' (p. 12). Het zijn dan ook vooral de gebruiken, rituelen en vormen waar we als mens een diepe behoefte aan hebben. De Botton behandelt daarom in dit boek een heel aantal van deze religieuze gebruiken die de seculiere samenleving zouden kunnen helpen.

De Botton heeft een vlotte pen en weet zijn verhaal constant te illustreren met foto's en afbeeldingen. Hij schrijft over gemeenschap, goedheid, onderwijs, zorgzaamheid, pessimisme, perspectief, kunst, architectuur en instituten. Een terugkerend element in al deze hoofdstukken is dat atheïsten zouden moeten leren van religie omdat ook seculiere mensen zo 'ver-

geetachtig' zijn. Bij mensen sijpelen de idealen nou eenmaal makkelijk weg, stelt de auteur. Omdat ook atheïsten goede mensen willen zijn, wil De Botton leren van de manieren waarop religie omgaat met deze vergeetachtigheid.

Vrijheid zonder wijsheid

De Botton vergelijkt de roep om vrijheid van de libertariërs met de roep om vrijheid van een kind. Hoezeer we vrijheid ook bewonderen, er zijn basale opvoedkundige grenzen nodig om een kind te laten functioneren in de maatschappij. Religie levert zulke basale grenzen voor volwassenen. 'Ons struikelblok is ons onvermogen het beste te maken van de vrijheid..., we zijn ontwricht geraakt doordat we mochten doen wat we wilden zonder over voldoende wijsheid te beschikken om onze vrijheid te benutten.' (p. 75)

Juist religie heeft vormen ontwikkeld die de seculiere mens zouden kunnen helpen in hun streven goede en wijze mensen te worden. Neem kunst: dat is door christenen eeuwenlang gebruikt om een boodschap over te brengen. Het kleurgebruik, de inrichting van de ruimte van de kerk, de figuren en personen die afgebeeld worden op schilderijen, alles is er op gericht om de toeschouwer te onderwijzen in het goede leven. Het zijn de grote voorbeelden, de heiligen, die keer op keer een plaats krijgen in de afbeeldingen en in de kalender. Op deze manier worden we steeds weer herinnerd aan de meest fundamentele waarden. De Botton ergert zich eraan dat atheïsten nooit zoiets hebben ontwikkeld, terwijl de grote filosofen en denkers van de seculiere cultuur wel degelijk antwoord geven op essentiële vragen en fundamentele waarden voor de maatschappij aanwijzen.

Thema's van de ziel

Als kunst in De Botton's visie een opvoedende waarde heeft, dan hebben musea en universiteiten dat al helemaal. Religie,

aldus De Botton, heeft kunst en universiteiten altijd gebruikt om studenten te vormen. Hij pleit voor het herinrichten van musea op basis van de 'thema's van de ziel', met als doel om goede en wijze mensen te worden. Daarvoor moet de indeling van een museum, of een universiteit, totaal om. We hebben behoefte aan een departement van liefde, een departement van relaties en eenzaamheid. In die departementen wordt dan onderwijs gegeven vanuit de werken van de grootste seculiere denkers. Maar meer nog dan cognitief onderwijs, moet het mogelijk zijn om mensen een gevoel van verwondering en waardering bij te brengen. Musea moeten bijvoorbeeld oproepen tot perspectief, door ons eigen leven te vergelijken met de grootsheid van de tijd en het heelal. Daar zouden kunstwerken bij elkaar gezocht kunnen worden 'met het

directe doel ons bij ons leven te helpen, zodat we zelfkennis opdoen, herinnerd worden aan vergeving en liefde en ontvankelijk blijven voor het lijden van onze immer geplaagde soort en ernstig bedreigde planeet' (p. 238).

Niet iedereen zal zich kunnen vinden in De Botton's functionele omschrijving van religie. Niet iedereen zal voorstander zijn van een atheïstische religie. Toch laat De Botton als geen ander zien hoe de praktijk van, bijvoorbeeld, de mis eraan bijdraagt dat een wonderlijk samenraapsel van mensen zich tot een gemeenschap vormt. Ten diepste doet hij bijna religieus aandoende uitspraken over de natuur van de mens, zoals: "We zijn van nature kwetsbare wezens die het leven niet door komen zonder leed" (p. 213). Atheïsme heeft geen vaste vormen om daar mee om te gaan. Religies daarentegen hebben vaste plaatsen en momenten die ons doen herinneren aan dit lijden. Zo leren we medelijden door de verhalen en afbeeldingen van het lijden van Christus en de heiligen, of worden we herinnerd aan onze goede deugden of voornemens door middel van beeldjes of bidprentjes. Bij dit alles werkt De Botton vanuit de aanname dat er een fundamentele eenzaamheid is in ons hart die een gemeenschap kan wegnemen (maar dan wel met duidelijke verwachtingen en gedragsregels, zoals tijdens de mis). Ook stelt hij dat de

mens vol zit met kinderlijke behoeftes en dat het noodzakelijk is om ons weg te houden bij ons eigen egocentrisme (29). Dit zijn grote uitspraken voor een atheïstisch filosoof.

Maar is De Botton erin geslaagd om - in zijn woorden - het religieus kolonialisme om te draaien? Lukt het om prachtige vormen en methoden te ontmythologiseren en geloofwaardig te maken in een seculiere context? Juist deze basale overwegingen doen mij uiteindelijk twijfelen of zijn atheïstische religie enige kans van slagen heeft. De functie mag dan prachtig zijn, maar ik betwijfel of de mens zich zonder groot verhaal weet over te geven aan Tempels van het Perspectief of zich wil laten vormen in het Departement van de Liefde. Ω

Alain de Botton wordt volgend jaar gastconservator bij het Rijksmuseum Amsterdam

De Occupy-beweging van de

Ongedocumenteerde vluchtelingen en migranten doen wat eerst ondenkbaar leek. Ze weigeren zich nog langer in de onzichtbaarheid te verschuilen, solidariseren zich met elkaar en protesteren uiterst publiekelijk tegen hun uitzichtloze situatie.

- door Sophie Hinger

Een leven in de illegaliteit betekent onzichtbaarheid. Maar sinds zomer 2012 zijn overal in Europa geïlegaliseerd de straat op gegaan om zich tegen het asielbeleid van de Europese landen te verzetten. Onder de leus “Wij zijn hier” begon ook een groep in Amsterdam actie te voeren - eerst in de tuin van de protestantse diaconie, later op de Notweg in Osdorp en vervolgens tijdens de lange winter in de Sint Jozefkerk, die in de volksmond al gauw de Vluchtkerk heette. Ook in andere steden in Nederland en onder andere Duitsland, Oostenrijk, en Frankrijk zijn protestkampen en ‘vluchtkerken’ ontstaan. In Duitsland zijn asielzoekers eerst te voet door het land getrokken en hebben daarna wekenlang goed zichtbaar voor zowel politici als toeristen voor de Brandenburger Tor in Berlijn gestaan. In Berlijn en Wenen zijn de protesterenden zelfs in hongerstaking gegaan om aandacht te vragen voor hun situatie. De groep in

Amsterdam pakte het anders aan door met een gelegenheidsband op te treden voor een hip publiek in Paradiso.

Schrijnende omstandigheden

De aanleiding voor de protesten verschilt van land tot land een beetje. In Nederland heeft onder andere een bestuursakkoord van 2007 ervoor gezorgd dat veel mensen op straat zijn geland. Volgens dit akkoord moesten Nederlandse gemeenten per 2010 met de noodopvang stoppen. Het Rijk zou ervoor zorgen dat mensen ofwel naar hun land van herkomst zouden terugkeren ofwel een verblijfsvergunning zouden ontvangen. In de praktijk ontvangen maar heel weinig mensen een verblijfsvergunning en de anderen kunnen en willen vaak niet naar “hun land” vertrekken. Als gevolg hiervan komen de uitgeprocedeerde of nog in procedure zittende asielzoekers op straat terecht of kunnen zij - als ze geluk hebben - onderdak vinden in een opvanghuis of bij kennissen. Dat het alsmaar moeilijker word om onderdak

te regelen en dat mensen het leven in de illegaliteit niet meer aankunnen blijkt uit de protesten.

In Duitsland verzetten asielzoekers zich bijvoorbeeld tegen de *Residenzpflicht* - de plicht om op een plek te wonen die door de overheid bepaald wordt en die mensen niet mogen verlaten. Verder richtten de protesten zich tegen de *Duldung* - een tijdelijke verblijfsvergunning, die bijvoorbeeld aan ‘onuitzetbare’ asielzoeker word verleend, maar met de voortdurende onzekerheid van uitzetting op een latere tijdstip. In Oostenrijk waren onder andere de schrijnende omstandigheden in asielzoekercentra een reden voor verzet, en de bijna onbereikbare afgezonderde ligging ervan.

Hoopvolle stapjes

Concrete eisen, zoals het recht op een menswaardige opvang, worden ondersteund door een brede coalitie van kerkelijke organisaties, linkse groepen, migrantenverenigingen, betrokken burgers en politici. Daaronder zetten sommigen zich al lang in voor de belangen van ongedocumenteerden; anderen komen voor het eerst met deze thematiek in aanraking door de acties van de vluchtelingen. Burgers, kerken, maar

'Onzichtbaren'

'Koor' van de Jozefkerk in Amsterdam West, die tot 'Vluchtkerk' werd omgedoopt.

ook gemeenten zoeken naar oplossingen voor de gevolgen van nationaal en Europees asielbeleid. Gemeenten zien en vrezen dat het illegaliseren van mensen tot uitbuiting, criminaliteit, erbarmelijke omstandigheden in de stad (en dus ook een slecht imago) leidt. Zo heeft bijvoorbeeld de gemeenteraad van Amsterdam een voorstel gemaakt voor een proactief Amsterdams vreemdelingenbeleid.

Maar de actievoerders eisen meer dan het recht op bed en brood. Het gaat hen om het stopzetten van vreemdelingen-detentie en deportatie, om het recht op bewegingsvrijheid en het recht om te mogen werken. Beslissingen over deze kwesties liggen natuurlijk niet in de handen van lokale autoriteiten. De publieke steun is groot voor individuele oplossingen of voor een pardon voor een beperkte groep mensen die een gezicht

hebben gekregen, zoals de mensen uit de Vluchtkerk of voor een jongen als Mauro. Maar het draagvlak voor echte verandering van de grote lijnen van het Nederlandse of Europese migratiebeleid is lang niet zo breed. Er wordt geargumenteerd dat de vluchtkerken mensen valse hoop geven en dat de eisen onrealistisch zijn. Misschien zijn de eisen wel onrealistisch, maar wat is 'valse' hoop? En wie geeft hier hoop aan wie? Mij lijkt het dat de mensen zonder papieren zichzelf en anderen hoop geven en een solidariteit tonen die erg inspirerend is. En ook kleinschalige, lokale, individuele oplossingen zijn stapjes vol hoop. Ω

Sophie kwam van 2006-2007 vanuit Aktion Sühnezeichen een jaar meewerken in het Noëlhuis. Daarna is zij migratie gaan studeren. Wij zijn blij dat ze nog vaak bij ons komt logeren.

Websites:

Amsterdam: www.devluchtkerk.nl

Den Haag: www.rechttopbestaan.nl

Duitsland: asylstrikeberlin.wordpress.com
en www.refugeetentaction.net

Oostenrijk: refugeecampienna.noblogs.org

JEANNETTE NOËLHUIS

Dantestraat 202

Postbus 12622

1100 AP Amsterdam

tel. 020 – 699 8 996

giro 27.25.828

e-mail: noelhuis@antenna.nl

(NB e-mail alleen voor niet-spoedeisende zaken!)

www.antenna.nl/noelhuis &

<http://catholicworkeramsterdam.wordpress.com/>

 wij zijn ook op facebook te vinden!

WAKES HER EN DER

Wakes bij Justitieel Complex Schiphol: Elke tweede zondag van de maand is er van 14.00 – 15.00 uur een wake bij het JC Schiphol (Duizendbladweg 100, 1171 VA Badhoevedorp. NB kijk voor een routebeschrijving op de website). Om 13.30 uur vertrekt er een auto naar het cellencomplex vanaf de parkeerplaats naast restaurant Wagamama op station Zuid-WTC.

Meer info over deze wakes en over wakes bij de migrantengevangnissen **Kamp Zeist** en **Rotterdam Airport**, zie: www.schipholwakes.nl

Herdenking overledenen aan de Europese buitengrenzen: Op zaterdag 2 november (feestdag van Allerzielen) staan we stil bij de dood van de ontelbare onbekenden aan de Europese buitengrenzen en bij ons eigen stelsmatig weggijken van alle ellende die de strengere grensbewaking veroorzaakt. We doen dat tussen 17:30 en 18:30 uur op de steiger aan de Amstel voor de Hermitage. Kijk in de herfst op onze website voor nadere informatie.

